

Specializace při sbírání sovětských známek (II)

Ing. Alois VÁVRA, CSc.

Jsou-li různé známky uspořádány v tiskovém listu, například jako šestipáska (a+b+c+d+e+f; příkladem může být obr. 15 v předchozí části studie v MR 5/2012), lze je představit i jako 2 různé pětipásky (a+b+c+d+e, b+c+d+e+f), atd., až jako 5 různých dvoupásek (a+b, b+c, c+d, d+e, e+f). Musíme si položit otázku: má smysl hromadit takové menší celky ve sbírce či exponátu? Ve sbírce možná, to je věc záliby každého sběratele. V exponátu, pro nějž platí již poměrně přísná pravidla, dle mého názoru nikoli, protože dobrou představu o uspořádání známek v tiskovém listu poskytuje právě ten největší celek, ostatní již nepřinášejí žádnou informaci navíc. Kromě toho, v exponátu by zabíraly místo, na němž by bylo lze ukázat hodnotnější materiál. Jiná věc je, je-li jakýmkoli známkovým soutiskem vyplacen pěkný dopis!

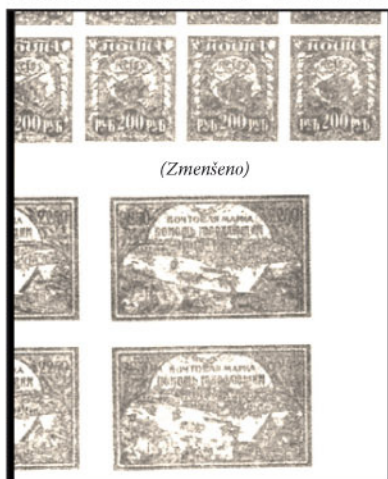
Někdy ale mohou odlišit známkové soutisky právě známek pomocí při rozlišení opakovaných vydání. Příkladem je první série příležitostných známek „Miroslavův most“ z roku 1952 (obr. 17; MR 5/2012). Pak i jakákoliv dvojice známek z této známkové série má vysoce odlišnou hodnotu a rozhoduje se být zařazena do sbírky či exponátu, samozřejmě s příslušným popisem.

Poměrně málo se vyskytuje známkový soutisk, v němž je jedna známka otočena o 90°, tzv. **soutisk** (obr. 19).

Obr. 19 Soutisk zn. „Čajkovskij“ – otočení pravé známky o 90°

Deskový soutisk je jen málo k vidění jen v poštovních muzeích. Tak byly v roce 1921 na okrajích tiskových

(Zmenšeno)

Obr. 20 Deskový soutisk – známky výplatní a dobročinné na pomoc zatopeným oblastem

Obr. 21 Dvojbarevný potisk rohového kuponu

listů 1. vydání výplatních známek RSFSR „Symboly práce“ vytištěny dělničtími známky „Na pomoc obytelnému Petrodru“ (obr. 20). Pracovníci Gosplaku (Státní tiskárny cenů) je vytiskli ve svém vlastní čase a bez nároku na mezd. Občanské je převést a kataloží (2).

Často jsou ve známkových soutiskech také **kupony**. Tvořen a odlišeni se většinou odlišují od známek.

● Zpočátku byly kupony nepotiskné, přední však naplnily grafickými prvky, aby podléhající neposkytovaly papír, rozdělávání, lep aj. prvních známek. Jejich účelem bylo označit evidenci známek v tiskových listech. Tak například první 1-ručková známka z roku 1967 byla tiskem v listech, sestávajících ze 2 sloupců a 7 x 8 známkových polí, z toho na 6 polích

byly kupony (obr. 22). Tiskový list pak obsahoval právě 100 známek, což umožňovalo jejich evidenci a účtování.

(Zmenšeno)

Obr. 22 Znamky se střídají s kupony po sloupcích (Mi 2587 Ab) (nahore) či po řádcích (Mi 2686 B) (dole).

Obr. 23 Trojúhelníková zn. s kuponem (Mi 3193).

23) vygláží tiskový list znovu dohru jako protichůdně dvojice takových známek. Je to počet kuponů v tiskovém listu početná část, takže známka s kuponem je dohru vytištěna, například v sérii známek 1967-1968 na obr. 28 (MR 5/2012).

Někdy byly dokonce vydány dvojí takové listy, jeden bez kuponů, druhý s kuponem například „Houby“ z roku 1967 (obr. 24).

(Zmenšeno)

x,y) (obr. 24).

Znamky ke všesvazové filatelistické výstavě „50 let Oktábrja“ v roce 1967 mají kupony zprava. Za kupony v posledním sloupci je ještě **malý nepotiskný kupon** (obr. 25).

V poslední době jsou často všechny známky jedné série a příslušný jim kupon či kupony uspořádány **do bloku** a tiskový list pak sestává z několika takových bloků. Z takového listu lze pak vytrhnout mnoho různých variant spojených známek a kuponů, podobně jako tomu bylo u známkových soutisků. Otázka

Obr. 24 Znamky „Houby“ s kupony, lakovaný papír (Mi 2983-2987 y)

(Pokračování na následující straně)

